

VOEDSELVERSPILLING

*De Dynamiek tussen voeding en milieu
Doelgroep 12 – 18 jaar*

Jammer genoeg worden nog steeds heel wat eetbare voedingsmiddelen gewoon in de vuilbak gekieperd. Dat is uiteraard zonde van de tijd, energie en grondstoffen die nodig zijn om ze te genereren. Via deze actie wordt achterhaald waarom we dit doen, en wat we in de toekomst kunnen doen om dit gedrag te voorkomen.

1. DOCUMENTATIE

Gratis beschikbaar bij Leefmilieu Brussel :

- Pedagogisch dossier 'Ecologische voetafdruk' van Leefmilieu Brussel
- Brochure "Jonger&Wijzer": een gids over ecoconsumptie voor jongeren van 12 tot 25 jaar
- Expo "Het is ons afval", site Turn & Taxis, 15/11/2008-30/04/2009
- Het internet
- Brochure "Voeding en milieu": 65 tips om lekker, milieuvriendelijk én gezond te eten

2. VERLOOP

2.1. LEREN

- Breng met de leerlingen een bezoek aan de gratis tentoonstelling "Het is ons afval" (meer informatie op www.leefmilieubrussel.be). Op deze tentoonstelling komt u samen met de leerlingen alles te weten over het afval dat gegenereerd wordt in Brussel, en meer bepaald hoe dit afval in eerste instantie vermeden kan worden. Wat is de 'ecologische rugzak' van een product? Wat is de evolutie van het consumptiegedrag en verpakkingen sinds de jaren '60, en nog veel meer! Het laat de leerlingen even stilstaan bij hun eigen gedrag en gewoontes.
- Leg de focus op één van de grote afvalstromen op school: voedselverspilling. Dit kan door de leerlingen gedurende een week of een dag een dagboek bij te laten houden van al het voedsel dat ze weg gooien (zowel op school als thuis). Voer vervolgens de online Weggooitest uit, terug te vinden op www.milieuceentraal.nl.
- Organiseer een onderzoek: laat de leerlingen argumenten bedenken om jongeren aan te moedigen om minder voedsel weg te gooien. De leerlingen kunnen daarvoor inspiratie halen in de Noord/Zuid verhouding, de milieu-impact, sociale en economische redenen bedenken,... Afhankelijk van de leeftijd kan het onderwerp meer of minder uitgediept worden en kunnen verschillende bronnen geraadpleegd worden :
 - ✓ www.leefmilieubrussel.be, deel "particulieren", rubriek "mijn voeding";
 - ✓ het pedagogisch dossier "Ecologische voetafdruk";
 - ✓ de brochure "Jonger&Wijzer";
 - ✓ de site van het Brussels Observatorium voor Duurzame Consumptie <http://www.observ.be/v2/>;
 - ✓ de engelstalige website www.lovefoodhatewaste.com;
 - ✓ Brochure "Voeding en milieu": 65 tips om lekker, milieuvriendelijk én gezond te eten

2.2. ZICH ENGAGEREN

- De leerlingen bespreken de resultaten van hun dagboek, waarin gedurende een week of een dag genoteerd werd wat aan voedsel weggegooid werd. Via een klasgesprek komt het persoonlijke en gezamenlijke verspilgedrag aan bod. De leerlingen besluiten het gesprek met het voornemen om het in de toekomst beter te doen.
- Om de leerlingen te laten herinneren aan de goede voornemens die ze gemaakt hebben, worden posters opgehangen in de klas en in de refter. Ook aan de vuilbakken op de speelplaats wordt herinnerd aan de anti-verspil campagne.

- De leerlingen nemen zich voor om aandacht te besteden aan het middagmaal, er tijd voor uit te trekken, en niet tegelijkertijd met andere activiteiten (sport, spel, huistaken, ...) bezig te zijn.

2.3. IETS DOEN

- De leerlingen nuttigen hun middagmaal samen, tijdens een rustig moment, binnen of buiten, op een daarvoor bestemde plaats, zodat iedereen kan zitten. Pas na het eten is er tijd voor andere activiteiten.
- De leerlingen die boterhammen mee brengen naar school zorgen ervoor dat ze hun honger en behoeften juist kunnen inschatten, en voorzien de juiste portie.
- Leerlingen die een warme maaltijd nuttigen scheppen niet meer op hun bord dan ze opkrijgen.
- De leerlingen dragen meer zorg voor fruit zodat het niet beschadigd raakt. Daartoe kunnen ze eventueel een speciaal fruitdoosje gebruiken.
- Dranken worden voortaan in hersluitbare flesjes of best nog in een drinkbus mee naar school gebracht, zodat geen halfvolle blikjes of drankkartons weggegooid worden.
- Ook bij speciale gelegenheden zoals feestjes (verjaardag, nieuwjaar,...) zien de leerlingen er op toe dat er niet overdreven wordt met de hoeveelheden voedsel, en dat restjes nadien nog verwerkt en verorberd worden.

2.4. EVALUEREN

- Controle van de vuilbakken met PMD en restafval: vaststelling van een verminderde voedselafvalberg.

Eindtermen: VOET Milieu-educatie

Hoewel voorgestelde activiteiten beantwoorden aan heel wat eindtermen in het SO, worden hier enkel de relevante VOET Milieu-educatie vermeld. Uiteraard kan deze lijst aangevuld worden met eindtermen uit andere domeinen, afhankelijk van de extra accenten die gelegd worden (talen, sociale vaardigheden, plastische opvoeding, PAV,...)

Eerste graad A-stroom

Afval

De leerlingen kunnen

- 10 door een eenvoudig kwalitatief en kwantitatief onderzoek aantonen welke afvalstoffen in de eigen leefomgeving voortgebracht worden.
- 11 illustreren dat zij door het voorkomen van afval en door hergebruik kunnen bijdragen tot de beperking van de afvalproductie en passen dit toe.

Eerste graad B-stroom

Afval

De leerlingen kunnen

- 9 aard en hoeveelheid van afvalstoffen in de eigen leefomgeving beschrijven.
- 10 voorbeelden geven van de manier waarop de eigen leefomgeving door voorkomen van afval en door hergebruik kan bijdragen tot de beperking van de afvalproductie en passen dit toe.

Tweede graad

Milieuzorg

De leerlingen

- 1 kunnen milieu-aspecten op school identificeren en gericht zoeken naar informatie m.b.t. tot omgaan met middelen, grondstoffen en verbruiksgoederen.
- 2 zijn bereid tot een duurzaam gebruik van grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen.
- 3 kunnen aan een milieuzorgsysteem op school meewerken en zoeken hierbij naar acties die bijdragen tot een duurzame oplossing voor een bepaald milieuprobleem.
- 4 kunnen contacten leggen met buitenschoolse milieu instanties bij het werken aan het milieuzorgsysteem en sensibiliseren de school voor milieusparend gedrag.
- 5 kunnen omgaan met het gegeven dat een duurzame oplossing voor een milieuprobleem afhangt van rationele en niet-rationele factoren en niet altijd beantwoordt aan hun verwachtingen.

Derde graad

Natuur- en milieubeleid

De leerlingen

- 2 kunnen het normverleggend en grensoverschrijdend karakter van milieuvervuiling bij productie en verbruik illustreren.
- 4 hebben bij het kopen van goederen en verbruiken van diensten oog voor nieuwe milieuvriendelijke alternatieven of kleinschalige initiatieven in het kader van een duurzame ontwikkeling.
- 5 zijn bereid actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat over natuur- en milieubeleid.
- 6 zijn bereid ethische normen te hanteren ten opzichte van scenario's van bijvoorbeeld economische groei, welvaartsontwikkeling, demografische evolutie en biotechnologische ontwikkeling op mondiaal vlak.

